

NOTAT

Til Folketingets Europaudvalg

13. oktober 2008

Kopi sendes tillige til Folketingets Kulturudvalg

Supplerende grundnotat vedrørende Kommissionens direktivforslag om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/116/EF om beskyttelsestiden for ophavsret og visse beslægtede rettigheder KOM (2008) 464.

Der henvises til tidligere fremsendte grundnotat af 26. august 2008.

Kommissionens forslag har været sendt i høring til følgende interesseorganisationer og virksomheder og myndigheder: Adjunkt Hanne Kirk Deichmann, ACE Denmark Akkrediteringsinstitutionen, inklusiv Akkrediteringsrådet, Adjunkt Henrik Udsen, Advokat Hanne Bender, Advokatrådet, Akademiet for de Skønne Kunster, Akademiet for de Tekniske Videnskaber, Amtsrådsforeningen i Danmark, Antipiratgruppen, Arkitektforbundet, Basepoint Media, Bibliotekarforbundet, Bibliotekslederforeningen, Biblioteksstyrelsen, Billedkunstneres Forbund, Brancheforeningen for Undervisningsmidler, Brancheorganisationen Forbrugerelektronik, Business Software Alliance, Canal Digital, Copy-Dan, Danmarks Biblioteksforening, Danmarks Biblioteksskole, Danmarks Blindebibliotek, Danmarks Forskningsbiblioteksforening, Danmarks Idræts-Forbund, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Artist Forbund, Dansk BiblioteksCenter, Dansk Blindesamfund, Dansk Erhverv, Dansk Fagpresse, Dansk Filmfotograf Forbund, Dansk Firmaidrætsforbund, Dansk Folkemindesamling, Dansk Folkeoplysnings Samråd, Dansk Forening til Bekæmpelse af Produktpirateri, Dansk Forfatterforening, Dansk Fotografisk Forening, Dansk Galleri Sammenslutning, Dansk Industri, Dansk IT, Dansk Journalistforbund, Dansk Kapelmesterforening, Dansk Kommunikationsforening, Dansk Komponistforening, Dansk Kunstnerråd, Dansk Magasinpresses Udgiverforening, Dansk Metalarbejderforbund, Dansk Musikbiblioteksforening, Dansk Musiker Forbund, Dansk Musikforlæggerforening, Dansk Skuespillerforbund, Dansk Solist-Forbund, Dansk Standard, Danske Arkitektvirksomheder, Danske Billedautorer, Danske Billedkunstneres Fagforening, Danske Dagblades Forening, Danske Dramatikeres Forbund, Danske Døves Landsforbund, Danske Filminstruktører, Danske Gymnastik- og Idrætsforeninger, Danske Handicaporganisationer (DH), Danske Jazz-, Beat- og Folkemusikautorer, Danske Kunsthåndværkere, Danske Mediers Forum, Danske Populærautorer, Danske Reklamebureauers Brancheforening, Danske Skønlitterære Forfattere, Danske Teatres Fællesorganisation, Danske Uafhængige Pladeselskaber, Datatilsynet, DDJO, Den danske Boghandlerforening, Den danske Forlæggerforening, Den Kristne Producent Komite, Det Centrale Handicapråd, Det danske Akademi, Det Danske Filminstitut, Det Kgl. Bibliotek, Det Kgl. Teater, DIFO, Digital Forbruger Danmark, Direktoratet for Kriminalforsorgen, DK 4, Docent Thomas Riis, Domstolsstyrelsen, DR, Døvefilm Video,

Erhvervs- og Selskabsstyrelsens Center for kvalitet i Erhvervs Regulering (EU høringer), Erhvervs- og Selskabsstyrelsens Center for kvalitet i Erhvervs Regulering (nationale høringer), Film- og TV-arbejderforeningen, FILMRET, Finansministeriet, Finansrådet, Fonden for Aktive Blinde, Forbrugerrådet, Forenede Danske Antenneanlæg, Forening af professionelle forfattere og tegnere af tegneserier, Foreningen af Arbejderbevægelsens Medievirksomheder, Foreningen af Auktionsledere i Danmark, Foreningen af Billedmedieoversættere, Foreningen af Danske Kulturtidsskrifter, Foreningen af Danske Sceneinstruktører, Foreningen af Filmudlejere i Danmark, Foreningen af Kommercielle Lokalradio og TV-stationer, Foreningen af Videogramdistributører i Danmark, Foreningen Danske Designere, Foreningen for Dansk Internet Handel, Forskningsbibliotekernes Chefkollegium, Fællesrådet for Autorer, Fællesrådet for Udøvende Kunstnere, Færøernes Hjemmestyre, Grafisk Arbejdsgiverforening, Gramex, Grønlands Hjemmestyre, Henrik I. Ahlers, HK, HORESTA, HTS Handel, Transport og Service, Højesteretsdommer Peter Block, Håndværksrådet, IFPI Danmark, IT-Brancheforeningen, ITEK, KL, KODA, Kommunernes Skolebiblioteksforening, Konkurrencestyrelsen, Kræftens Bekæmpelse, Kulturarvsstyrelsen, Kulturministeriets Rektorer – KUR, Kunsthandlerforeningen, Kunstrådet, Landsforeningen til bevaring af fotografier og film, Landsorganisationen i Danmark, Lektor Morten Rosenmeier, Lægemiddel Industri Foreningen, Miljøministeriet, MTG, Multi Medie Foreningen, Nordisk Copyright Bureau, Ophavsretligt Forum, Ophavsretslicensnævnet, Ordblinde/Dysleksiforeningen i DK, Organisationen Danske Museer, Patent- og Varemærkestyrelsen, Piratgruppen, Producentforeningen, Professor Jens Schovsbo, Professor Mads Bryde Andersen, Professor Palle Bo Madsen, Professor Peter Blume, PROSA, Rektorkollegiet, RettighedsAlliancen, Rigsarkivet, Rigsrevisionen, Roskilde Festival, Rådet for Større IT-sikkerhed, Samarbejdsforum for Danske Lytter- og Seerorganisationer, Sammenslutningen af Danske Scenografer, Sammenslutningen af Lokalarkiver, Sammenslutningen af lokale radio- og tv-stationer, Sammenslutningen af Medieforskere i Danmark, Samrådet for Ophavsret, Solistforeningen af 1921, Sonofon, Speaker- og Indlæserforeningen, Statens Kunstfond, Statens Museum for Kunst, Statsbiblioteket, STOP I/S, TDC, Teaterteknikerforbundet, Tegnerne/Tegnerforbundet af 1919, Teknologirådet, Telekommunikationsindustrien (TI), Telia, TV 2/DANMARK A/S, TV2/Bornholm, TV2/FYN, TV2/Lorry, TV2/Nord, TV2/Øst, TV2/Østjylland, TvDanmark, UBOD, UBVA, UBVA-sekretariatet, Viasat, Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Høringssvar er modtaget fra følgende:

Det Kgl. Bibliotek (03.09.2008), Biblioteksrapporten (03.09.2008), Danmarks Forskningsbiblioteksforening (03.09.2008), Statsbiblioteket (04.09.2008), Danske Mediers Forum, (04.09.2008), Dansk Artist Forbund, Dansk Musiker Forbund, IFPI DANMARK og GRAMEX (Fælles svar), (04.09.2008), IFPI Danmark (04.09.2008), Dansk Artist Forbund (04.09.2008), Dansk Musikforelæggerforening (04.09.2008), Samrådet for ophavsret (04.09.2008), Danske sangskrivere og komponister DJBFA (04.09.2008) og IT-politisk forening (05.09.2008).

Følgende hørte parter har tilkendegivet, at de ikke har eller ikke ønsker at afgive bemærkninger:

DI, (25.08.2008), Det Kgl. Teater (04.09.2008), Domstolsstyrelsen (04.09.2008), Kunststyrelsen, Kunstrådet og Statens Kunstfond (03.09.2008), Dansk Arbejdsgiverforening, (22.08.2008), Foreningen for Distance- og Internethandel, (25.08.2008), Finansrådet (25.08.2008), Datatilsynet (03.09.2008), Aalborg Universitet (04.09.2008), Syddansk universitet (04.09.2008), Danske Universiteter (05.09.2008), Advokatsamfundet (19.09.2008), Bibliotekschefforeningen (26.08.2008) – henviser til et samlet høringssvar fra danske biblioteksorganisationer, Københavns Universitet (04.09.2008) – henholder sig til hvad dets ophavsretlige eksperter måtte svare.

Det Kgl. Bibliotek mener, at forslaget er imod alle rimelige brugerinteresser, herunder biblioteks- og andre kulturinstitutioners mulighed for at formidle deres historiske samlinger. Det Kgl. Bibliotek finder endvidere, at forslaget ensidigt er til fordel for kommercielle interesser og henviser i den forbindelse til, at de oprindelige ophavsmænd som hovedregel af naturlige grunde ikke vil få noget ud af det.

Danske Mediers Forum har svært ved at se, hvordan en forlængelse af beskyttelsestiden kommer de udøvende kunstnere til gode. Danske Mediers Forum peger på, at det sandsynligvis alene vil være pladeproducenterne og de mest kendte udøvende kunstnere, der får gavn af en udvidelse af beskyttelsestiden, mens den store målgruppe - de mindst kendte udøvende kunstnere – ikke vil få nogen nævneværdig fordel heraf.

Danske Mediers Forum henviser til undersøgelser gennemført i 2004-2006, der viser, at beskyttelsestidens længde ikke har nogen betydning i forhold til en forøgelse af produktionen eller investeringerne. Der henvises endvidere til Gowers rapport af 6. december 2006, som konkluderer, at en forlængelse af beskyttelsestiden kun vil generere en meget lille økonomisk vækst (max. 2 % af fonogramindustriens indtægter), og i alle tilfælde vil en forøgelse heraf fuldt ud blive modsvaret af højere omkostninger forbundet med håndteringen af en forlængelse.

Danske Mediers Forum påpeger, at man har svært ved at vurdere de ledsageforanstaltninger, der er foreslået, men finder, at der umiddelbart synes megen administration forbundet hermed. Ifølge Danske Mediers Forum må den foreslåede "use-it-or-lose-it"- klausul medføre, at brugerne skal foretage diverse undersøgelser for at kunne konstatere, om et fonogram ligger i "public domain" eller ej.

Danske Mediers Forum finder ikke, at en forlængelse af beskyttelsestiden er det rette middel til at forbedre de udøvende kunstners mulighed for at påtale krænkelse af deres ideelle rettigheder (droit moral) og finder samtidig, at Kommissionen, hvis den finder behov for dette, bør regulere dette forhold direkte.

Danske Mediers Forum finder uagtet fonogramindustriens udfordringer omkring manglende respekt for eksisterende rettigheder ikke, at en yderligere forlængelse af fonogramproducenternes beskyttelse er vejen frem, da yderligere beskyttelse ifølge

Danske Mediers Forum blot medfører, at de, der bruger musikken på lovlig vis, skal betale mere herfor.

Danske Mediers Forum anfører vedr. sammenligningen med USA, hvor man har 95 års beskyttelse, at beskyttelsesområdet ikke er nær så bredt i USA som i Europa.

Danske Mediers Forum er uenig med Kommissionen i, at forlængelsen af beskyttelsestiden ikke medfører forøgende omkostninger for de danske medier, som anvender fonogrammusikken i de produkter/tjenester, som udbydes til slutbrugerne og anfører, at Kommissionens forudsætninger vedrørende den mængde af beskyttet materiale, som radio- og Tv-stationer kan benytte, ikke er stationær. En vedtagelse af direktivforslaget vil ifølge Danske Mediers Forum føre til, at radio- og tv-stationer vil blive mødt med krav om øget betaling for brug af fonogrammer.

Danske Mediers Forum mener, at forlængelsen af beskyttelsestiden vil få en negativ effekt på konkurrencen og henviser til, at mængden af "public domain" materiale reduceres betydeligt. Dernæst anføres, at markedet i dag domineres af 4 multinationale fonogramproducenter (omkring 80 % af markedet), at disse i vidt omfang allerede har erhvervet samtlige rettigheder fra de udøvende kunstnere, og at en forlængelse som foreslået derfor først og fremmest vil komme disse selskaber til gode. Endelig indskrænkes adgangen til den europæiske musikalske arv.

Danske Mediers Forum anfører i øvrigt, at det virker urimeligt, at en særlig gruppe af udøvende kunstnere, hvis fremførelse optages på et fonogram, skal stilles langt bedre end de øvrige naborettigheder.

IT-politisk forening anfører blandt andet, at investeringer i afspilninger afskrives over langt kortere tid end 50 år, og at produktionsomkostningerne ved indspilninger er faldet dramatisk, hvilket burde tilskynde til en kortere beskyttelsesperiode. Foreningen anfører videre, at hvis en investering i pladeproduktion ikke tjener sig ind i løbet af få år, vil den sjældent tjene sig ind.

IT-politisk forening anfører videre, at det forhold, at indspilninger har en værdi, ikke betyder, at de skal være beskyttet, da det offentlige område ikke skal være en gravplads for værdiløse værker. Endvidere påpeger foreningen, at kun få udøvende kunstnere vil tjene penge på over 50 år gamle indspilninger.

Biblioteksparaplyen, Danmarks Forskningsbiblioteksforening og Statsbiblioteket har afgivet enslydende høringssvar, hvori de anfører, at en forlængelse af beskyttelsestiden vil være uheldig, da det vil medføre øgede udgifter for bibliotekerne i almindelighed og for kulturbevaringsinstitutionerne i særdeleshed uden at gavne de udøvende kunstnere og producenter. Dette begrundes med, at kun ganske få musikoptyagelser er efterspurgt mere end 50 år efter udgivelsen. Disse vil have historisk interesse. IT-politisk forening stiller ligeledes spørgsmålstegn ved, om en forlængelse af beskyttelsestiden vil føre til øgede investeringer i nye talenter og anfører, at kun få udøvende musikere vil tjene penge på over 50 år gamle indspilninger.

Det påpeges endvidere af Biblioteksparaplyen, Danmarks Forskningsbiblioteksforening og Statsbiblioteket, at en forlængelse af beskyttelsestiden vil trække et problem omkring forældreløse værker ("orphan works") med sig. Det er allerede med den nuværende 50-årige beskyttelse nærmest umuligt at lokalisere udøvende kunstnere til ældre musikoptagelser, og dette vil blive endnu sværere ved en forlængelse til 95 år.

Dansk Artist Forbind, Dansk Musiker Forbund, IFPI DANMARK og GRAMEX støtter forslaget, da de mener, at sondringen mellem henholdsvis værkets ophavsmand og en udøvende kunstner, der fremfører værket, er forældet. De anfører videre, at stadig flere musikere og sangere oplever, at beskyttelsen af indspilninger fra tidligt i deres karriere ophører, fordi gennemsnitslevealderen er stigende. Ydermere anføres det, at beskyttelsestiden for populære indspilninger fra sidst i 50'erne og begyndelsen af 60'erne snart vil være udløbet. Endelig anfører de nævnte organisationer det urimelige i, at hundredvis af danske kunstnere med de gældende regler er retsløse, og at det som minimum bør sikres, at de kan bestemme over deres præstationer så længe de lever.

IFPI Danmark anfører i et selvstændigt supplement til ovenstående fælles høringssvar;

- at IFPI i princippet støtter 20%-fonden til studiemusikere m.fl., men der er grund til at se nærmere på den konkrete udformning. Bidraget bør reduceres til en procentdel af "net revenues" i stedet for "revenues", da udgifter bør trækkes fra, før der kan fordeles midler til fonden. IFPI mener, at en royalty til musikerne på 20% af bruttoindtægterne er urealistisk høj,
- at bestemmelsen om kontinuerlig pligt til udnyttelse bør udgå, da dette er et kontraktspørgsmål, og reguleringen går dybt ind i komplekse reguleringer af gensidige forpligtelser og af misligholdelse. IFPI anfører, at man ikke bør gå videre end en førstegangsudnyttelsespligt, som man kender fra § 54 i den danske ophavsretslov, jf. 2. afsnit i direktivbestemmelsen, og
- at den foreslåede 1 års-frist for udnyttelse i den supplerende beskyttelsesperiode er alt for kort i virkelighedens verden, hvorfor den som minimum bør være 3 år med mulighed for fravigelse i en aftale mellem parterne, dvs. svarende til § 54 i den danske ophavsretslov.

Dansk Artist Forbund anfører i et selvstændigt supplement til ovenstående fælles høringssvar;

- at den i direktivforslaget angivne begrundelse for en forlængelse af beskyttelsestiden i høj grad fokuserer på studiemusikeres vilkår, og at dette med mindst samme styrke gør sig gældende for artister (sangere og bands),
- at artisternes indspilninger er den pensionsopsparing, som skal bidrage til livets ophold, når de ikke længere er i stand til at arbejde inden for deres fag, og
- at beskyttelsestiden for udøvende kunstnere og fonogramproducenter bør harmoniseres, så den beregnes efter førte udgivelse.

Dansk Artist Forbund opfordrer videre Kulturministeriet til i forbindelse med ministerrådets arbejde at afklare spørgsmålet om, hvorvidt den foreslåede beskyttelse

alene skal gøre sig gældende for fonogrammer, eller om den ligeledes skal gøre sig gældende for andre medier.

Dansk Musikforelæggerforening støtter forslaget, om at musikalske kompositioner med tekster skal være indtil 70 år efter, at den længstlevende af ophavsmændene er afgået ved døden.

Samrådet for ophavsret støtter forslaget, men påpeger, at det er problematisk, at forslaget er begrænset til optagelser på fonogrammer, og at der er samme hensyn at tage til udøvende kunstnere på audiovisuelle optagelser, hvorfor den danske regering bør arbejde for at udvide forslaget til også at omfatte udøvendes film- og tv-indspilninger.

Dansk Artist Forbund, Dansk Musikforelæggerforening og Samrådet for ophavsret mener i øvrigt, at en forlængelse af beskyttelsestiden bør gælde retroaktivt og dermed inkludere de fonogrammer, der var løbet ud forud for direktivets implementeringsfrist.

Danske sangskrivere og komponister DJBFA anfører i sit hørings svar en alternativ model for beskyttelsestid: der bør indføres en generel beskyttelsestid på 50 år, som dog tidligst kan ophøre og gå over til "public domain"-status ved de navngivne og identitetsbærende udøvendes død. Udgangspunktet vil ifølge forslaget være 50 års beskyttelse fra indspilningstidspunktet, dog forlænges denne beskyttelse indtil tidspunktet for kunstnerens død, hvis dette sker senere end 50 år efter indspilningstidspunktet.

---o0o---